

Handläggare
Moa Nyman de Beau
moa.nyman-debeau@bracke.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Länsöverenskommelse skadligt bruk och beroende 2026–2027

Vård- och socialavdelningens förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen antar den reviderade upplagan av Länsöverenskommelse skadligt bruk och beroende 2026–2027.
2. Kommunstyrelsen fastställer att överenskommelsen gäller från 2026-01-01 till och med 2027-12-31, med möjlighet till omarbetning i förtid om statliga beslut fattas gällande samsjuklighetsutredningens förslag.
3. Kommunstyrelsen godkänner att ny reviderad överenskommelse lyfts för rekommendationsbeslut i länsgemensam samverkansarena senast hösten 2027, för att börja gälla 2028-01-01.
4. Kommunstyrelsen beslutar att arbeta i riktning med den framtagna aktivitetsplanen med insatser för utvecklad vård och stöd vid skadligt bruk och beroende.

Sammanfattning av ärendet

Överenskommelsen är en revidering av tidigare överenskommelse från 2021. Revideringen är ett deluppdrag i arbetet med samsjuklighetsutredningen i Jämtland Härjedalen och även till viss del med anledning av ny lagstiftning på området i form av ny socialtjänstlag (2025:400). Det övergripande syftet med överenskommelsen är att stärka samverkan mellan Regionen och kommunerna för att bättre tillgodose behovet av vård, stöd och behandling för personer med skadligt bruk och beroende med eller utan psykisk ohälsa i hela länet. Ett annat syfte är att tydliggöra ansvarsförhållandena inom och mellan huvudmännen.

Beskrivning av ärendet

Regioner och kommuner är skyldiga att träffa gemensamma länsöverenskommelser om samarbete kring personer med skadligt bruk och beroende. Skyldigheten regleras i nya socialtjänstlagen (7 kap. 2 § SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (16 kap. 3 § HSL). Överenskommelsen ska stärka samverkan och bidra till att målgruppens behov av vård, stöd och behandling tillgodoses på ett bra sätt. Länsöverenskommelsen ska utgöra bas för eventuella lokala överenskommelser mellan Regionens

verksamheter, respektive kommun och, i förekommande fall, polis.

Ansvar för personer med samsjuklighet i form av skadligt bruk och beroende med eller utan annan psykiatrisk diagnos eller närliggande tillstånd regleras i flera lagstiftningar samt vilar på flera huvudmän. Både socialtjänsten och hälso- och sjukvården har viktiga uppgifter när det gäller vård och behandling samt stöd vid sådan samsjuklighet. Denna överenskommelse syftar till att uppmärksamma behov av samverkan inom området och följa utvecklingen på nationell nivå kring dessa frågor.

Överenskommelsen beskriver vad respektive huvudman har för ansvar i frågan om skadligt bruk och beroende.

Samsjuklighetsutredningen "Från delar till helhet – En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet" ger förslag som kommer att innebära stora förändringar inom området skadligt bruk och beroende vilket innebär att det kommer finnas behov av en ny uppdatering av överenskommelsen under 2027.

I aktivitetsplanen i länets slutrapport gällande samsjuklighetsutredningen finns ett antal aktiviteter som bör prioriteras tillsammans med nedanstående aktiviteter som finns i föregående överenskommelse.

- Erfarenhetsutbyte av personal mellan de olika verksamheterna, psykiatri – socialtjänst, genom att personal arbetar en halvdag i varandras verksamhet regelbundet
- Gemensamma utbildningsinsatser för ökad samsym, till exempel när det gäller LVM, LARO, läkemedel, förhållningssätt
- Diskussioner kring riktlinjer för orosanmälan för barn som far illa och orosanmälan för vuxna, LVM anmälan och erfarenhetsutbyte av detta
- Återkommande chefsdiskussioner med avstämningsmöten var tredje månad kring policyfrågor, minst en gång per år ska patienter, brukare och närstående delta för dialog och erfarenhetsutbyte
- Konsultativ tid för länet i beroendefrågor som bemannas av personal från psykiatri och socialtjänsten
- Gemensamma LARO-konferenser varje månad
- Regelbunden återkoppling i politiska arenor

Ekonomiska konsekvenser

Överenskommelsen innebär att respektive part, kommun och Region Jämtland Härjedalen, förbinder sig att fullfölja det ansvar som åligger dem i enlighet med gällande lagstiftning. Överenskommelsen förändrar inte det

ekonomiska läget gällande insatser och stöd som kommunen ansvarar för gällande skadligt bruk och beroende, dock tydliggör den hur samverkan mellan parterna är av yttersta vikt för att göra situationen för den enskilde individen så bra som möjligt.

Barnkonsekvensanalys

Det finns en skyldighet att uppmärksamma barn som växer upp i riskmiljö med föräldrar eller andra närstående som har problem med skadligt bruk och beroende. Samverkan runt de utsatta barnen är i de flesta fall både en fördel och en nödvändighet.

Beroendevården fokuserar inte bara på personerna med skadligt bruk och beroende utan också på deras familjer. Anhöriga, inte minst barn, kan ha behov av hjälp och stöd. Stödet kan ges via föräldrarna eller direkt till barnet. I alla situationer där professionella möter personer med skadligt bruk och beroende som är föräldrar eller lever med barn, måste barns och ungas situation uppmärksammas och deras rättigheter, behov av hjälp och stöd tillgodoses.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2026-01-12

Länsöverenskommelse Skadligt bruk och beroende 2026-2027, 2025-12-12

Rekommendationsbeslut SVOM § 47, 2025-12-12

Beslutet skickas till

Vård- och socialavdelningen

Moa Nyman de Beau
Verksamhetsutvecklare

Anneli Valter
Chef vård- och socialavdelningen